

[Accueil](#)[Revenir à l'accueil](#)[Collection *Mythologiae libri decem*, Venise, Segno della Fontana, 1567](#)[Collection *Mythologia*, Venise, 1567 - Livre VI](#)[Item *Mythologia*, Venise, 1567 - V, 16 : De Adoni](#)

Mythologia, Venise, 1567 - V, 16 : De Adoni

Auteurs : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre X

Ce document *a pour résumé* :

[Mythologia, Venise, 1567 - X \[58\] : De Adoni](#)

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre V

[Mythologia, Francfort, 1581 - V, 16 : De Adoni](#)

est une version augmentée de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre V

[Mythologie, Lyon, 1612 - V, 16 : D'Adonis](#)

est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre V

[Mythologie, Paris, 1627 - V, 17 : D'Adonis](#)

est une transformation de ce document

[Afficher la visualisation des relations de la notice.](#)

Informations sur la notice

Auteurs de la notice Équipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Document : "Mythologia, Venise, 1567 - V, 16 : De Adoni".

Auteur(s) de la notice : Équipe Mythologia.

Éditeur : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle).

Consulté le 04/05/2024 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/867>

Présentation du document

Publication Venise, Comin da Trino, 1567

ExemplaireMunich (Allemagne), Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ) ,

Res/4 Ant. 50

Formatin-4

langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination161r°-162r°

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques et historiques[Adonis](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 30/04/2018 Dernière

modification le 28/04/2023

Adonis Priapi pater Myrrhæ filius fuit & Thiantis, quæ cum in furiosum patris amorem incidisset, clam cum eo congressa hunc concepit; ac patre id postea sentiente Deos precata est, ut in aliam formam, quæ neque inter mortuos esset, neque inter vivos, mutaretur; quare in arborem sui nominis fuit conuersa, ut testatur Lycophron in his;

Σάρπης δι ταύρου
Μύρρης ἐγένετο οὖτος, τὸν μητέρα
Οὐδεὶς οὐκέτι πολὺν μάλα καλέσει.

10

Myrrhæ cernet is
Tutam misellæ cinitatem: nam dolor
Ut fama ramo est huic opertus arboris.

Ouid. lib. 10. Metamor. non ex Thianti, sed ex Cinyra patre, qui Rex fuit Cypriorum, Myrrham Adonim concepisse scribit, quod multis verbis complexus fuit. hunc Naiades nutriuerunt suscepimus, ut est in his;

Reddit onus, vagitque puer: quem mollibus herbis
Naiades impositum lacrymis vnxere parentis.

Fuerunt autem duo Adones alter in Biblio cinitate natus, alter in Cypro ut ait Iacobi, cum tamen res amborum gella ad vnum Cyprium referantur. et igitur Myrrha in arborem mutaretur, filiumque eximia pulchritudinis peperisset, iam cum eius amore capta est Venus, qui cum adoleuisset monitus est a Venere ut feras immittiores caueret, eumque venando sequebatur, & precabatur Venus, ut ab armatis feras ablineret, ut in his ait Ouid. lib. x.

Per iuga, per sylvas, dumosaque saxa vagatur,
Nuda genu, vestem ritu succincta Diana.
Horrorisque canes: tutaque animalia praedr,
Aut pronas lepores, aut celum in cornua taurum,
Aut agitat damas: a fortibus abstinerat apries.
Raptioresque lupos, armatosque vnguisbus urso
Vitæ: & armenti saturatos cæde leones.
Te quoque ut hos timeas, si quid prodesse monendo
Posset, Adoni monet: fortisque fugacibus elo
Inquit: in audaces non est audacia tutæ.

30

Veruntamen cum ille immemor mandatorum Veneris in aprum violentum postea erruisset, ab illo in femore percussus interiit, ut testatur Theocritus in Epithaphio Adonis;

Ἄνται κατὰς Κύπρος λέπρης, μηδὲ ποτὲ ιδίαττη
Αἰσχρὴ Αἰσχρή οὐδὲν τομῆ.
Dente femur niueo niueus iacet ictus Adonis
Montibus in summis.

40

Scriptum reliquit Sappho Adonim mortuum fuisse a Venere inter lactucas depositum. fama est præterea Venerem pactam esse cum Proserpina ut sex menses mortuus Adonis esset apud Proserpinam, sed ea lege ne illum Proserpina in thorum, aut in amplexum acciperet: alios sex menses esset apud Venerem. Fuerunt tamen qui dixerint non ipsum quidem Adonim in aprum irruisse, sed ab apio imperium factum fuisse in Adonim, & id Martis consilio contigisse. Nam cum Mars Venetum, Venus Adonim amaret & sequeretur,

Si tur,

Mythologiae

tur, ratus est Mars omnes Veneris amores posse in se converti, si Adonim de medio sustulisset; atque illi a pro immisso cum Venus opem ferre properaret pede à spina roſæ vulnerato perpureum colorem roſæ, cum prius esset candida, datum fuisse fabulantur. fuerunt Adonidi sacra instituta, quæ Adonia dicta sunt, quæ Athenis celebrabantur, de quibus meminit Aristophanes in Pace. In his sacrificiis Autumni fructus cuiusvis generis adhibebantur, quæ *spītē* dicuntur à Græcis. consueuerunt præterea & hordeum & triticum ferre in locis suburbanis, atq; ea loca in quibus hæc sata fuissent, multaque essent fructiferae arbores, hortos Adonios appellare; quia locis huiusmodi Adonis delectaretur. atq; de iis fructibus, qui offerebantur Adonidi, ita meminit Theocritus in Adonia celebrantibus;

Nec pīr iā dpx nām, tōr d'pōc d'pōr.
Nec sibi defit, ait, quod ramū tempore mittant
Autumni.

Agebatur Alexandriæ præsertim Adonidis celebritas, cuius imago cum magna pompa cerebatur; qui colebatur etiam in illa urbe Macedoniæ, quam Diuum vocabant, quo cum Hercules venisset, multosque vidisset exentes è facello interrogavit quēdam de præsentibus, eō & ipse ingressurus, cuins esset Deorum illud favum. Cum is Adonidis dixisset, nihil est inquit religiosum. Quid ageretur apud Assyrios in Adoniis declarauit Lucianus ita in Dea Syria; *λίγοις γέρεσσι τοῖς ιπταμένοις, οἵτινες οὐδὲν πρότερον εἰδότες τούτην τὴν πράξιν, τοῦτον τὸν λαόνταν, τοῦτον τὸν θεόν, τοῦτον τὸν Αδόνιον, τοῦτον τὸν θεόνταντα τούτην πεισθεῖσιν, τοῦτον τὸν θεόνταντα τούτην πεισθεῖσιν, τοῦτον τὸν θεόνταντα τούτην πεισθεῖσιν.* Dicunt enim in sua regione contigisse, ut Adonis ab a pro ictus fuerit; atque ad eius rei memoriam singuli quotannis se plectunt, & lamentantur, & diem celebrant, & magnus luctus in illa regione per id tempus exoritur. ubi vero se percussint, & luxerint, primum Adonidi inferias perfoluunt tanquam vita defuncto; deinde altero die ipsum vivere inquiunt, & in cœlum mittunt. Fuit celeberrimum omnium fanum illud Adonidis in Cypro, in quo præclarum & multi nomini Harmoniæ monile fuit, quod tamen Eriphyles vocatum est, quia illo accepto hæc virum suum per proditionem perdidit, ut ait Paul. in Eccloticis. Est Adonis præterea nomen fluuii, qui per Libanum defertur, dicebaturque cruentus fluere quo tempore Adonia agebantur. atq; tot de Adonide memorie prodita sunt ab antiquis. Fabulati sunt matrem Adonidis in arborem ob pudorem conuerti operasse, quia quod concubuisset cum patre hominum conspectum deuitare cuperet, quod ad mulierem cupiditatem pertinet. nam hominum fabulas magis ad mores, Deorum ad physicas rationes spectare diximus. hoc autem quæ sit flagitorum & libidinum conscientia declarat, quantopereque vel metu vel pudore anteactorum scelerum scelerati, conscientiaque exigitentur; & qualia sint mortalium vota, cum quid parum honestum à Diis impetrare contendimus. nam qui votorum complices facti fuerunt aliquando, tum demum intelligunt quæ absurdæ, vel turpia, vel damnosa, vel iniqua & impia cupierint; quæ antequam consequerentur se infelices, & miseris exclamabant. Fuerunt qui haec tenus dicta de matre Adonis ad historiam flectant, & ad matrem cuiusdam Adonidis, cum tamen Adonim tritici semen esse sentiant, ut tellatur Theocriti

Theocriti enarrator, λίγης δι την την Αδωνίδην, στραγή ἀνθεύει, οὐ μῆνας. Ιστορία
την την διαδηματικήν δημόσιην την την αἰσθάλην την περιφέρειν; τοῦτο για την Αδωνίδην,
την την ιστορίαν εἶπεν. Επι την έπειτα, ουντος δι την επιφάνειαν την μέντος την την αἰσθάλην
την αἴρει, καὶ την μέντος την αἴρει δημόσιαν, την την ιστορίαν την την αἴρει, καὶ την την
λαζαλεύειντες αὐτήν αἱρέουσιν. Αιντον enim de Adonide quod mortuus sex men-
ses moratus est in complexu Veneris, quot etiam apud Proserpinam. Hoc
reipsa ita se habet; quod Adonis frumentum est satum, quod sex menses
degit sub terra; sex menses illum habet Venus, aetis temperies scilicet, ex
quo illum messores colligere cœperunt. Sensit tamen Orpheus in hymno
in Adonium illum esse solem, cum illum rebus omnibus præbere nutrimentum, & esse germinandi autorem dixerit, in his;
10.

Εὐθύνα, πολέμωσι, προφέταις την αἴρει.

Αἴρει, καὶ την, την πάτητα βάλλει αἴρει αὔρι.

Ζητεῖτε, λαζαλεύειντες αὐτήν αἱρέουσιν.

Qui cunctis alimenta refers, prudentia cuius

Plurima; qui vario Ixatris nomine Adoni.

Germinum & idem autor, pariter puer atque puella.

Extincte, atque iterum splendens labentibus horis.

Fixerunt antiqui, qui Adonium solem esse putarunt, illum ab auro hirsuta
& aspera sera iactum, quis aspera sic & hirsuta hyems, per quam solis vires
paucatim deficiunt. ea res est omnino Veneri inimica, quoniam per aeriis
temperiem viget Venus, cum frigus, ut inimicum, naturæ opus non ingredia-
tur. cum sol igitur in signis sex Australibus extiterit per signiferum ince-
dens, brevioresque sunt dies ac longiores noctes, tum dicitur Adonis apud
inferos morari: cum vero signa Borealia longiores dies fecerint, tunc est
apud Venerem, per quem omnis venustas, omnisque nitor artis restituitur.
ea de causa illum ait Orpheus modo esse apud superos, modo apud inferos;

O'ντοι μὲν τοιοῦτον τοποθετεῖσθαι,

Στοιχεῖον τοποθετεῖσθαι διατελεῖσθαι.

Qui modo sub terris habitas, & tartara nigra.

Frugiferumque refers in colum corpus & idem.

30

Ita enim sub his fabularum figmentis vniuersas prope res naturæ antiqui
declararunt, non minus quam Platonici aut Peripatetici: nam si contentio-
nes ex Aristotelis libris eximantur, per breves erunt sententiae, quæ nunc
magnis voluminibus continentur. at nunc de Sole dicamus.

De Sole.

Cap. XVII.

Solem, quem generationis, & omnium prope bonorum autorem Deo ita
iubente habemus, nonnulli ita fabulis implicarunt, ut vix tandem se ex-
plicare aliquando possit. Hunc genitum esse plerique crediderunt; neq;
tamen e quibus parentibus inter se consentiunt, ac enim de una re eodem
modo una est necessaria oratio, neque contraria de eadem re simul veræ esse
vnquam possunt. nemo sancte nasci potest e pluribus parentibus, ut neque
ex eodem diversis temporibus. Hesiodus igitur in Theogonia Thiam Solis,
& Lux & Aurora matrem, patrem Hyperionem fuisse in his scribit;

Οὐαὶ δὲ Λαζαροῖς τοῖς, λαζαράτοις οὐαὶ,

ιαύει, οὐ πλεύσασι την ξελογει φέντο,

51 2 Διατάξις